

13.05.2003

Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik Uyarınca Faaliyet Ruhsatı Başvurularında İzlenecek Esas ve Usullere İlişkin (Genelge No: 2003/1)

1) 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun "Faaliyet Ruhsatı" başlıklı 9 uncu maddesinde kuruluş izni alan şirketin faaliyete geçebilmesi için alması zorunlu olan emeklilik branşı faaliyet ruhsatını almak üzere Müsteşarlığa yapılan başvurularda;

- a) İki yıl içerisinde en az 100,000 katılımcıya hizmet verecek biçimde gerekli her türlü planlamanın yapılmış olması,
- b) İş planı ve sistem tasarımında öngörülen düzenlemelerin yapılmış olması,
- c) Fiziksel mekan, teknik ve idari alt yapı ile insan kaynakları uyumunun sağlanmış olması şartları aranacaktır.

2) Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde faaliyet ruhsatı başvurusu için aşağıdaki belgelerin gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir:

- a) Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendinde öngörülen asgari ödenmiş sermaye miktarının tamamının nakden ödendiğine ilişkin belge,

Ayrıca, Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında da belirtildiği üzere dönüşüm yapan emeklilik şirketinin ruhsat başvurusu alınmadan önce hayat ve ferdi kaza branşları için sigortacılık mevzuatına göre hesaplanan yükümlülük karşılama yeterliliği çerçevesinde sermaye veya özkaynak eksikliğinin tamamlanmış olması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile şirketlerin özkaynakları; hayat ve ferdi kaza branşları için sigortacılık mevzuatına göre hesaplanan yükümlülük karşılama yeterliliği ile emeklilik branşı için gerekli 10 trilyon TL'nin toplamından fazla olmalıdır.

Bununla birlikte, özellikle hayat sigortalarında şirket portföyünün yaşlanması ve karlılığının azalarak ilerideki yıllarda artan oranda teknik zarara neden olmasının beklenmesi, genel giderlerin yüksek olması, ürün yapılarından kaynaklanan garantilerin yaratacağı tahmini ek maliyetlerin olması durumunda Müsteşarlık ek sermaye gereksinme miktarının karşılanmasını branş veya ürün bazında da talep edebilir. Ek sermaye gereksinmesi; şirketin yürürlükte olan sözleşmelerinden dolayı ortaya çıkan beklenen gelirlerin bugünkü değeri ile beklenen giderlerin bugünkü değeri arasındaki farkın hesaplanması sonucu ortaya çıkan açığı ifade eder.

- b) Şirketin ticaret siciline tescil edildiğine ilişkin sicil belgesi ile tescilin ilân edildiği Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin bir nüshası,

- c) Yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve denetçilerin Kanunun 12 nci maddesinde aranan şartlara sahip olduklarını gösteren eğitim durumları, deneyim süreleri ve Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasının 4 numaralı alt bent hariç (g) bendinde sayılan koşulları yerine getirdiklerine dair belgeler,

Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2002/1) (Ek-2)'de belirlenen emeklilik şirketi kurucularına ve hisse devralacak gerçek kişilere ilişkin beyannamenin şekil ve içeriğinde hazırlanacak bilgi formlarının emeklilik şirketi yöneticileri için düzenlenerek gönderilmesi gerekmektedir. Bu bilgi formlarının haricinde dönüşüm veya kuruluş izni başvurularında şirketler tarafından aslı gönderilen bilgi ve belgelerin fotokopilerinin ruhsat başvurusu dosyasında gönderilmesi gerekmektedir.

- d) Organizasyon, çalışma esasları ve sunulacak ürünler hakkında bilgiler.

Bu kapsamda, organizasyon şeması, yöneticiler arasındaki iş bölümü yer alacaktır; sunulacak ürünler hakkında bilgiler ise "Emeklilik Planları Hakkında 2003/1 No'lu Tebliğ", "Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelik Uyarınca Katılımcıya Yönelik Düzenlenecek Bilgi, Belge ve Formların Esas ve Usullerine İlişkin 2003/2 No'lu Genelge" hükümleri ile hayat ve ferdi kaza branşlarına ilişkin sigortacılık ve bireysel emeklilik mevzuatında belirlenen esaslara göre iletilecektir.

3) Müsteşarlık tarafından esas olarak konularına göre Emeklilik Şirketleri Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğinin aşağıda yer alan ilgili maddelerinde detayları belirtilen değerlendirme raporları ve iş planları branşlara ilişkin ruhsat başvuruları aşamasında sunulacaktır:

I- Yönetmeliğin 11 inci maddesinde belirtilen emeklilik şirketlerinin hayat ve ferdi kaza branşlarında da faaliyet göstermek istemesi halinde ruhsat taleplerinin değerlendirilmesindeki ek şartların yerine getirilmesine ilişkin ayrıntılı iş planı,

II- Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen 4632 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi uyarınca hayat sigorta şirketinden emeklilik şirketine dönüşen şirketlerin emeklilik branşı ruhsat başvurusunda hayat portföyüne ilişkin alacağı ve iki yıl içinde sonuçlandırması gereken tedbirlere ilişkin iş planı,

Şirketlerin hayat ve ferdi kaza branşlarındaki faaliyetlerine devam etmek istemeleri halinde özellikle hayat sigortalarına ilişkin mevzuat hükümlerine uyumları açısından geçmiş deneyimleri ve şirketlerin bu konuda varsa sorunlarına yönelik alınan önlemler bir bütün olarak değerlendirilecektir.

Hayat Sigortaları Yönetmeliği açısından faaliyetlerin gerektirdiği oranda yeterli sayıda aktüer ve teknik elemanın bulunması, sunulacak ürünler, günlük kar payı sisteminin sorunsuz olarak işlemesi, portföy yapısının iyileştirilmesine yönelik yapılan çalışmaların olumlu sonuçlarının gözlemlenmesi, iptal oranlarının yasal sınırlar içerisinde olması ve bilgilerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak tutulması, denetim raporlarında tespit edilen hususlar ile ilgili gerekli önlemlerin alınmış olması temel hususlar olarak incelenecektir.

III- Yönetmeliğin Geçici 2 nci maddesinde belirtilen 4632 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi kapsamında hayat sigorta şirketinden emeklilik şirketine dönüşen şirketlerin emeklilik branşı ruhsatını aldığı tarihten itibaren iki yıl içinde devretmekle yükümlü olduğu hastalık sigortası portföyüne ilişkin olarak Kanunda öngörülen süreler dahilinde faaliyetine devam edecek şirketlerin bu faaliyetlerini devam ettirme koşulları, hastalık branşına ait faaliyetlerin sona ermesi, diğer faaliyetler ile organizasyon, operasyon ve mali tablolar açısından ayrıştırılmasına yönelik alınmış tedbirler ile portföy devrine yönelik yapılan çalışmalar ve ilgili diğer hususları içeren iş planı,

IV- Yönetmeliğin Geçici 3 üncü maddesinde belirtilen 4632 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi uyarınca hayat sigorta şirketinden emeklilik şirketine dönüşen şirketlerde veya emeklilik şirketine asgari yüzde on payla ortak olmuş hayat branşında faaliyet gösteren ve yeni poliçe akdetme yetkisine sahip şirketlerde birikimli hayat sigortası bulunan sigortalıların Kanunda öngörülen şartları haiz olmaları halinde birikimlerini tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte bireysel emeklilik sistemine aktarılmasına ilişkin kriterlerin belirlendiği değerlendirme raporu.

4) Müsteşarlık, faaliyet ruhsatı başvurusuna ilişkin belgeler üzerinde ve şirket nezdinde inceleme yapar.

Belgeler üzerinde yapılan incelemelerde kullanılmak üzere şirketlerin hayat ve ferdi kaza branşlarına ait bir yıldan uzun süreli hayat, standart grup vefat, yıllık vefat, grup hayat, ferdi kaza, tehlikeli hastalıklar, irat tarifeleri ve teknik esasları ile kar payı teknik esaslarının varsa tasdikli zeyilnameleri ile birlikte her bir tarife için ayrı bir dosya olarak ve isimlerinin, tasdik tarihi (yıl, ay, gün olarak), tarife numarası ve tarife ismini içerecek şekilde elektronik ortamda (pdf formatında) gönderilmesi gerekmektedir.

Müsteşarlık, şirket nezdinde yapılan incelemede teknik alt yapı uygunluğunun denetlenmesinde;

a. Bireysel emeklilik sistemi kapsamında yürütülmesi gereken tüm işlemlerin, iş akış süreçlerinin, analitik olarak tanımlanıp tanımlanmadığını ve bu süreçlerin bilgi işlem ortamına aktarılma düzeylerini,
b. Şirketlerin kurulacak olan emeklilik gözetim merkezi ile iletişiminin kabul edilebilir düzeyde sorunsuz gerçekleşeceğini, gerek planlı gerekse rasgele örnek vakalara dayalı olarak ispatlayan, demonstrasyonlar talep eder.

Demonstrasyonların planlı bölümlerine dair kronolojik uygulama gündemi, şirketler tarafından önceden hazırlanır ve Müsteşarlığa önerilir.

5) Bireysel emeklilik aracılığı faaliyetinde bulunacaklardan Bireysel Emeklilik Aracılığı Faaliyetinde Bulunacak Kişiler Hakkında 2003/2 No'lu Tebliğ'in 5 inci maddesine tabi olanlara ilişkin hazırlanan liste Müsteşarlığa gönderilir.

6) Faaliyet ruhsatı başvurusunun sonuçları, şirketin ana sözleşmesinde yazılı faaliyetleri gerçekleştirebileceğinin tespit edilmesi ve gerekli tüm bilgi ve belgelerin tamamlanmasından itibaren başvuru sahiplerine en geç iki ay içinde tebliğ edilir.

Şirketler, ruhsat başvurusunda tasdiklenmek üzere "Emeklilik Planları Hakkında 2003/1 No'lu Tebliğ" hükümlerine uygun olarak Müsteşarlığa sunulan emeklilik planlarına ilişkin Müsteşarlığın uygun görüşü alındıktan sonra Sermaye Piyasası Kuruluna emeklilik yatırım fonu kurmak üzere başvuruda bulunur. Sermaye Piyasası Kurulunun emeklilik planlarında yer alan emeklilik yatırım fonlarının kuruluşuna izin vermesinden ve buna ilişkin olarak Müsteşarlığa yapılacak bildirimden sonra emeklilik planları tasdiklenir.

7) Ruhsat belgesi gerekli harçların yatırıldığı belgelendikten sonra şirkete verilir. Şirket, ruhsatın verildiğini Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ve Resmî Gazete'de ilân ettirir ve ilânların yayımlandığı gazetelerin bir nüshasını en geç on beş gün içinde Müsteşarlığa gönderir.

492 sayılı Harçlar Kanununun 108 inci maddesinde imtiyazname, ruhsatname ve diplomalardan anılan kanuna bağlı (8) sayılı tarifede yazılı olanların harca tabi olduğu belirtilmiştir. Söz konusu (8) sayılı tarifede 4632 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre bireysel emeklilik sisteminde faaliyet göstermek üzere kurulan veya anılan Kanunun Geçici 1 inci maddesine göre hayat branşında faaliyet gösteren ve yeni poliçe akdetme yetkisi olan sigorta şirketlerinden emeklilik şirketine dönüşerek emeklilik branşında ruhsat almaya hak kazanan şirketlerden alınacak harçlara ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. Bu çerçevede, Harçlar Kanununa ilişkin (8) sayılı tarifenin Finansal Faaliyet İzin Belgesi Harçları başlıklı (XI) numaralı kısmının 8 numaralı bendi uyarınca mali yılın ilk ayında harç ödeyen hayat sigorta şirketlerinden onu Müsteşarlığımızdan emeklilik şirketine dönüşüm izni ve bir şirket de emeklilik şirketi kuruluş izni almış bulunduğundan söz konusu harca tabi olup olmamaları hususunun açıklığa kavuşturulması gerektiğinden ve ileride emeklilik şirketi kuruluş veya dönüşüm izni alacak şirketlerin de söz konusu harcın ödenmesi hususunda uygulamada oluşacak belirsizliklerin giderilmesi gerektiğinden halihazırda alınmış olan harçlara ilişkin Maliye Bakanlığımızdan Müsteşarlığımız tarafından bir mütalaa istenmiştir. Konuya ilişkin olası mütalaalar şirketlere ayrıca bildirilecektir.